

2026

Verksamhetsplan

Finlands svenska lärarförbund FSL

Finlands svenska lärarförbund FSL

Inledning

FSL står för facklig trygghet och gemenskap och vårt viktigaste uppdrag är att bevaka våra medlemmars intressen. Vi värderar lärarprofessionen högt och vill verka för ett tryggt och rättvist arbetsliv. Närmast vårt hjärta finns den finlandssvenska skolan och dess särart.

Målet med vår verksamhet är att stärka våra medlemmar i deras yrkesroller och vi arbetar aktivt för att förbättra deras arbetsbild och arbetsmiljö. En hög nivå på lärarutbildningen och en bra start på karriären för nya lärare är en prioritet för vårt förbund.

Vi värnar om den starka känslan av samhörighet bland alla FSL:are och vill att alla svenskspråkiga lärare och rektorer längs med hela utbildningsstigen ska känna sig hemma i vårt förbund.

I en osäker tid där ekonomin är ansträngd och demokratiska värderingar utmanas, vill FSL genom en hållbar och långsiktig verksamhet bidra till en ökad trygghet i arbetslivet, facklig gemenskap och en starkare tro på bildningen som framtidskraft.

Under 2026 vill vi i vårt påverkansarbete fokusera på en ökad finansiering av utbildningen, en konstruktiv debatt kring de demografiska förändringarna samt insatser för demokrati och bildning. Vår aktiva och synliga intressebevakning spelar en allt större roll för den enskilda medlemmen, vars situation har påverkats av försämringar i arbetslivet. Som fackförbund kan vi stärka vår samhällsposition genom en värdebaserad kommunikation, flitig rekrytering av medlemmar och föreningsverksamhet som inkluderar, engagerar och känns relevant.

I vår verksamhetsplan för 2026 gör vi en omvärldsanalys för att förbereda organisationen på förändring och sätta grunden för utveckling. Förbundets strategi, värderingar och visioner utgör grunden i vår plan som genomsyrar verksamheten på alla nivåer inom förbundet. I slutet av verksamhetsplanen listar vi våra fokusområden för år 2026.

Med lärare avser vi i fortsättningen alla våra medlemmar, även rektorer om de inte nämns särskilt. Med skola avser vi i de flesta fall läroinrättningar på alla nivåer. Med vi syftar vi på hela förbundet, både på nationell och lokalnivå samt tidningen Läraren.

Skola och utbildning

Bildningens roll i vår samtid vacklar och den politiska tron på att investeringar i skola och utbildning föder tillväxt, välfärd och säkerhet är för svag. Det här syns bland annat när man jämför Finlands utbildningssatsningar med andra OECD-länder, vi satsar mindre pengar och antalet högskoleutbildade blir ständigt färre. Kunskapsnivån sjunker och den undervisande personalen har redan länge slagit larm om hur man blir tvungen att sänka kravnivån.

Effektivitetstänket genomsyrar det politiska beslutsfattandet på alla utbildningsnivåer; särskilt hårt utsatta har yrkesutbildningen och den fria bildningen varit där inbesparingar de senaste åren haft en påtaglig negativ inverkan på bland annat mängden närundervisning, kursutbud och möjligheter för integration på svenska.

Finansieringskurvan för utbildningssektorn i Finland fortsätter peka nedåt. Trots regeringens punktinsatser gällande tilläggstimmena och stödreformen inom den grundläggande utbildningen, överskuggar nedskärningarna helhetsbilden.

Minskade statliga pengar till kommunerna ser vi som det största hotet mot utbildningen just nu. Regeringens intentioner förverkligas inte då kommunernas förutsättningar att ordna den lagstadgade basservicen försämras, vilket också påverkar motivationen bland dem som jobbar inom sektorn.

Statsandelssystemet står inför en avgörande reform, vars syfte är att säkerställa kommunernas förutsättningar att ordna den lagstadgade basservicen. Hur det nya kostnadsneutrala finansieringssystemet beaktar till exempel olika demografiska faktorer är ännu oklart. För FSL är det viktigt att elevernas och studerandenas rätt till en kvalitativ och jämlik utbildning prioriteras när kommunernas finansiering ses över.

Under 2026 avslutas och presenteras Undervisnings- och kulturministeriets framtidsarbete. Syftet är att formulera nya mål och metoder för att höja kunskapsnivån och hantera den demografiska utvecklingen. Som utbildningspolitisk aktör med det finlandssvenska närmast hjärtat, bör FSL aktivt påverka den parlamentariska behandlingen av rapporterna och riktningen den finländska utbildningen tar.

Handlingsplan

FSL:s fortsätter med strategiska opinionsinsatser utgående från valkampanjens budskap; Bildning bygger broar. Tillräckliga resurser är en avgörande framtidsfråga för utbildningssektorn och en kärnfråga för vårt förbund och våra medlemmar. Vi synliggör de negativa effekterna av nedskärningarna och förespråkar alltid långsiktiga investeringar eftersom det signalerar framtidstro och skapar arbetsro.

Det kontinuerliga lärandet spelar en viktig roll i ett demokratiskt bildningssamhälle och därför slår vi vakt om mer resurser till det fria bildningsarbetet. Vi talar för en högre status för yrkesutbildningen och en tillräcklig finansiering för att återinföra mer lärarledd undervisning.

Under 2026 fortsätter vi bevaka och påverka i frågan som berör finansieringen av det förnyade stödsystemet inom den grundläggande utbildningen. Att de statliga medlen utnyttjas på rätt sätt, är avgörande för yrkeskårens förutsättningar att ta tillvara de ungas potential.

Vi argumenterar för bibehållna behörighetskrav inom småbarnspedagogiken för att garantera en hög kvalitet på ledarskapet och verksamheten.

För att stöda vårt opinionsbildande arbete och vår intressebevakning för vi en aktiv dialog med våra medlemmar, gör olika undersökningar och lyfter fram FSL:are med värdefulla erfarenheter och viktiga synpunkter. Vi tar initiativ och samarbetar med olika aktörer för en bred infallsvinkel på gemensamma samhällsfrågor.

Vi uppmärksammar särskilt svenskspråkiga mediehus på frågor vi anser behöver diskuteras i den offentliga debatten. Vårt förbund ska vara en självklar part i samhällsdiskussionen om skola och utbildning på svenska i Finland.

Vi strävar efter att

- Offentligt ta ställning kring effekterna av den demografiska utvecklingen som påverkar den svenskspråkiga skolan och utbildningen.
- Via en enkätundersökning samla in och presenterar medlemskårens erfarenheter och kommentarer kring det nya stödsystemet.
- Lansera en valkampanj inför riksdagsvalet 2027.

Villkor för anställning och arbete

En sämre finansierad utbildningssektor i kombination med befolkningsutvecklingen påverkar lärarkårens villkor för anställning och arbete. Större undervisningsgrupper, färre lärartjänster och permitteringar är exempel på effekter av nedskärningarna och omstruktureringar. Förutsättningarna för att utöva yrket försämras när resurserna minskar.

Arbetstagarens position i landet har försämrats när ny lagstiftning bland annat försvagat anställningsskyddet och fackföreningarnas position. Exportmodellen bromsar lärarnas löneutveckling och försämrar förhandlingsutrymmet.

Inom utbildningssektorn har det slopade vuxenutbildningsstödet försämrat möjligheten att komplettera sin utbildning. Det här är en riskfaktor för lärare i framtiden som kan komma att sakna en tillräckligt bred kompetens för att bibehålla sin attraktionskraft på arbetsmarknaden. FSL kan och ska göra skillnad för varje lärare och rektor på svenska i Finland. Minst lika viktigt som vår röst är i den nationella utbildningsdebatten är vårt fackliga inflytande i lokala förhandlingar.

Arbetstidssystemet med undervisningsskyldigheter (usk) fortsätter skapa diskussion inom fackorganisationen. Systemet blir allt svårare att anpassa till de uppgifter som ingår i lärarjobbet. Utredningen av speciallärarnas arbetstidssystem är en signal om att villkoren har förändrats och att ett behov av förnyelse finns.

Det förnyade stödsystemet inom den grundläggande utbildningen och på andra stadiet medför förändringar i arbetsvillkoren. Det utökade samlärarskapet förutsätter uppdaterade villkor kring till exempel samplanering och vikarieersättningar. Även rektorns arbetsbild påverkas av stödreformen och förutsätter en aktiv intressebevakning.

Ett allt hårdare samhällsklimat speglas i daghem och skola och påverkar personalens arbetsvardag. Våld, rasism och diskriminering är återkommande och behovet av omfattande samhällsinsatser för barn och ungas mående ökar. Lika viktigt som utökade förebyggande social- och hälsovårdstjänster för barn och unga är, är också ett effektivt arbetarskydd för lärarkåren och insatser som ökar välbefinnandet och tryggheten på jobbet.

Handlingsplan

FSL jobbar för att bibehålla attraktiva lärartjänster. Vi bevakar våra medlemmars intressen i anställnings- och avtalsfrågor kopplade till förändringar i det finlandssvenska skolnätet. Vi fortsätter särskilt argumentera för en högre lärartäthet och framhåller möjligheterna för den här kvalitetshöjande insatsen på de orter där elevantalet sjunker.

Vårt ihärdiga arbete för avtal som stärker lärarnas löneutveckling fortsätter. Vi kan inte acceptera regeringens beslut om en exportdriven lönemodell utan för fram behovet av konkurrenskraftiga löner för att bibehålla attraktionskraften till yrket. Vi för fram bland annat den ökade risken för branschflykt bland unga lärare som ett centralt argument.

Förbundet är delaktiga i formandet av en strategi kring utvecklingen av arbetstidssystemet. Vi deltar aktivt i diskussionerna kring en förnyelse av arbetstidssystemet för speciallärare inom den grundläggande utbildningen. Vi följer även upp hur det nya lönesystemet på Åland förlöper och vad den nya arbetsgruppen drar för slutsatser kring en förnyelse av usk-systemet.

Vi bevakar aktivt tillämpningen av nya stödformer inom alla berörda utbildningsstadier och med särskilt fokus på förändringar i arbetsvillkoren.

När det kommer till det nya nivålönesystemet för lärare inom småbarnspedagogik, stöder vid fackombuden för en aktiv intressebevakning på lokalnivå.

Vi är måna om att medlemmarna ser och känner sig delaktiga i FSL:s lokala intressebevakning och uppfattar den fackliga rådgivningen som en värdefull medlemsförmån och utnyttjar den.

Vi utbildar och stöder våra fackombud och förtroendemän och tar initiativ till ett mentorsnätverk, vars syfte är att bidra till erfarenhetsutbyte, trygghet och ett ökat självförtroende och därmed bättre förutsättningar att sköta uppdraget. Vi utvecklar även nya koncept för utbildning och nätverkande för fackombud och föreningsaktiva för att stärka den lokala intressebevakningen och påverkansarbetet.

Vi strävar efter att

- I inledande förhandlingsdiskussioner inom OAJ, föra fram behovet av ett utökat antal årsbundna tillägg.
- I slutet av mandatperioden för fackombuden och förtroendemännen samla in erfarenheter och förbättringsförslag med tanke på den lokala intressebevakningen och förtroendeuppdraget.
- Förbättra förutsättningarna för den lokala intressebevakningen genom delvis helt nya och delvis förbättrade befintliga digitala plattformar.

Precis som samhället omringas lärarjobbet av flera osäkerhetsmoment. Mest brännande är det minskade elevunderlaget i kombination med en svag kommunal ekonomi som förväntas påverka skolnätet och tillgången på lärartjänster.

Branschen hotas samtidigt av lärarbrist då yrkeskåren blir äldre och andelen unga lärare som känner sig osäkra på sitt yrkesval ökar. Den positiva berättelsen om lärar- och rektorsyrket i samhällsdebatten saknas ofta. Hittills har det inte påverkat söktrycket till lärarutbildningen men bör ses som en riskfaktor.

Bristfälliga social- och hälsovårdstjänster syns i skolvardagen genom barn och unga som mår dåligt och inte får tillräckligt med vård och stöd för att trivas och kunna lära sig i skolan. Att ansvaret skuffas över på lärarkåren ökar känslan av otillräcklighet och leder till en etisk stress som är belastande.

Stödbehovet bland barn och unga är stort. I och med stödreformen 2025 flyttas tyngdpunkten till det förebyggande arbetet och stöd som ges i gruppen. En minskad dokumentationsbörda är en viktigt facklig målsättning för att skapa arbetsro och öka lärarnas autonomi.

Lärarrollen utmanas i det teknologisamhälle som vi lever i. Som lärare behöver man modet att försvara sin yrkeskompetens och de grundläggande kunskaperna. Samtidigt behövs möjligheter att fördomsfritt utforska de möjligheter den nya teknologin erbjuder. En behärskad syn på vilka utmaningar AI kan medföra ska tas i beaktande med tanke på professionalismen i läraryrket.

I skolan och inom våra utbildningar skapar vi grunden för det samhälle vi i framtiden får. Med den oroväckande globala och nationella utvecklingen, förstärks vikten av FSL:s arbete för jämlikhet och demokrati. Behovet av trygga vuxna förebilder i samhället är stort och förbundet behöver stöda och uppmuntra lärare och rektorer i deras uppdrag som försvarare av mänskliga rättigheter.

Handlingsplan

Vår uppgift som intressebevakare är att beskriva den verklighet som lärare och rektorer möter i skolan och kräva de rätta förutsättningarna för att utöva yrket.

Att bidra till läraryrkets attraktionskraft och status i samhället är ett centralt uppdrag för FSL, vilket vi gör genom en aktiv intressebevakning och kommunikation. Vi bidrar till den positiva bilden av yrket genom att synliggöra den förändring vi åstadkommer och de möjligheter att forma framtiden som yrket erbjuder.

Likaledes jobbar vi för attraktionskraften till rektorsyrket, som de senaste åren har dalat. Vi fortsätter framhålla vikten av det pedagogiska ledarskapet och en minskad arbetsbörda för att ha möjlighet att värna om trygghet och välbefinnande bland personalen och eleverna.

Behovet av ett nationellt lärarregister är uppenbart för att bättre kunna möta framtida osäkerhetsmoment. Förbundet fortsätter jobba för ett lärarregister som inte bara skulle skydda yrkestiteln utan också bidra med data för att kunna prognostisera behovet av olika typer av lärare.

Vi jobbar för en lärarutbildning av hög kvalitet och samarbetar aktivt med universiteten och våra studerandemedlemmar för en konstruktiv dialog.

Förbundet måste fortsätta framhålla hur viktigt det är att unga lärare får en mentor i början av karriären och på så sätt garantera stöd under de första åren i arbetet.

Vi följer med effekterna av de minskade medlen för lärarfortbildning och argumenterar för en jämlik tillgång till fortbildning av hög kvalitet. Vi poängterar särskilt medlemskårens akuta behov av kompetenshöjning inom digitalisering och artificiell intelligens.

Vi strävar efter att

- Göra en synlig insats för en ökad jämlikhet på arbetsplatsen och producerar ett material med goda råd för hur man kan bidra till en inkluderande arbetsplats.
- Ordna seminarier under Educamässan kring stödreformen med fokus på hur det konkreta lärararbetet förändras.
- Engagera och inkludera förbundets lärarstuderande i förbundet opinionsarbete inför riksdagsvalet 2027 för att garantera att de blivande lärarnas röst hörs i utbildningsdebatten.

Organisation, föreningar och medlemmar

I Finland domineras politiken av röster som vill försvaga fackorganisationens position och betydelse. Att minska på strejkrätten, slopa skatteavdraget för medlemsavgifter till fackförbund och begränsa förhandlingsutrymmet för löneförhöjningar inom den offentliga sektorn, är exempel på åtgärder som genomförts under den pågående regeringsperioden.

För att behålla medlemmar och rekrytera nya, måste hela fackrörelsen kontra med ett starkt budskap om dess betydelse för välfärdssamhället och arbetstagarna. Vi är en viktig förhandlingspart som inte bara bevakar rättigheter och intressen i avtalsfrågor, utan också utbildar, inspirerar och skapar gemenskap och hållbarhet i yrket. FSL behövs särskilt för att garantera att den finlandssvenska utbildningens särställning beaktas.

Åldersstrukturen inom FSL ökar betydelsen av rekryteringen av nya medlemmar för att bibehålla vår starka enade röst. Tyngst väger våra handlingar och lärarföreningarnas verksamhet. En aktiv intressebevakning på det lokala planet blir allt viktigare med tanke på den ekonomiska utvecklingen i samhället. Här kan och ska FSL göra skillnad för varje medlem.

Att engagera blivande lärare i FSL redan under lärarstudierna är viktigt för att behålla den höga anslutningsgraden och garantera återväxt inom förbundet. Att förbundet stärker studerandenas röst och utökar Finlands svenska lärarstuderandes förenings inflytande genom närvaro- och yttranderätt under förbundets styrelsemöten, är en signal om framtidens lärares betydelse för FSL.

Under 2026 ordnas flera val inom FSL. Ordförande, styrelse och förbundsfullmäktige väljs, även förbundets representanter i OAJ:s fullmäktige utses. En ny mandatperiod för fackombud och förtroendemän inleds hösten 2026 och nya representanter ska väljas även till det här uppdraget. Att medlemmar vill representera organisationen och engagera sig i det fackliga arbetet blir en viktig indikator på förbundets livskraft.

Facket är gemenskap, något som betyder mycket i tider av osäkerhet. Att vi kan erbjuda relevant, rolig och inkluderande verksamhet på svenska som bidrar till samhörighet och trivsel, är en ansvarsfull och viktig uppgift för vårt förbund.

Handlingsplan

Vi verkar för en stark enad facklig röst för lärare och rektorer på svenska i Finland och rekryterar aktivt medlemmar till våra förtroendeuppdrag genom artiklar på webben och inlägg i sociala medier i kombination med värvningsinsatser i lärarföreningarna. Det är viktigt att framhålla möjligheterna att kunna påverka som förtroendeuppdraget erbjuder.

Under 2026 fortsätter vi satsa på att värva medlemmar också inom mindre medlemsgrupper. I till exempel innehållet på vår webbsida, i våra utbildningar och vårt opinionsbildande arbete tilltalar vi en bred målgrupp.

Vi uttalar modigt vår ambition att växa som förbund och synliggör våra värderingar och vår intressebevakning i kontakten till potentiella medlemmar. Vi marknadsför medlemsförmånerna regelbundet.

Vi fortsätter värdesätta och stöda föreningsverksamhet som lockar till umgänge och bidrar till gemenskap bland lärare och rektorer på arbetsplatserna, inom kommunerna och över regiongränserna.

Vi strävar efter att

- Uppnå ett medlemsantal som vid utgången av 2026 är högre än året innan.
- Utgående från medlemsundersökningen forma en ny strategi för förbundet 2027–2031.
- Förnya valförfarandet kring representanter till förbundets styrelse.
- Under föreningskursen dryfta hur man på lokalnivå kan forma sin verksamhetsplan så att den går hand i hand med verksamhetsplanen på förbunds nivå.
- Systematiskt utvärdera våra kurser i utvecklingssyfte.

Kommunikation

Kommunikation är ett viktigt strategiskt verktyg för att åstadkomma förändring. Genom kommunikation skapas opinion, förståelse och engagemang, vilket är nycklar till en stark solidaritet inom fackrörelsen. Trovärdiga och värdebaserade budskap om rättvisa, hållbarhet och trygghet väcker känslor och bygger förtroende hos mottagaren.

För FSL är det inte bara viktigt att lärare och rektorer väljer att bli medlemmar i förbundet utan genom en ökad facklig medvetenhet och handlingar vill vi förbättra arbetslivet, höja kvaliteten på utbildningen och bidra till samhällsutvecklingen.

Ett medlemskap i FSL kan förväntas bli ett mer medvetet beslut i framtiden, vilket ökar behovet av en kommunikation som synliggör förbundets arbete och fördelarna med ett medlemskap. En ökad transparens kring styrdokument och beslutsprocesser inom förbundet är också viktig för att synliggöra möjligheterna och uppmuntra medlemmar att vara delaktiga och påverka agendan och verksamheten.

Tidningen Läraren är en av FSL:s synligaste medlemsförmåner. Läraren är en central länk i FSL:s informationsflöde och ger förbundet argument i sin opinionsbildning. Vid sidan av information och opinion bidrar Läraren till att stärka FSL-identiteten genom att stå medlemmar nära och ge utrymme för läsarnas önskemål.

AI-teknologin underlättar möjligheterna att kommunicera mer målgruppsbaserat och riktat. I takt med att hela informationssamhället blir mer individanpassat förväntar sig medlemmarna den typen av facklig kommunikation. Att känna målgruppen och kunna anpassa och rikta kommunikationen blir allt viktigare, samtidigt som tonalitet och personligt tilltal sticker ut i mängden av AI-genererat innehåll. Att följa med trenden med snabba och kortfattat innehåll på sociala medier, fortsätter vara viktigt för att fånga uppmärksamhet i informationsbruset men det ersätter inte den mer ingående och analytiska biten av informationsspridning.

Förbundets nära och personliga medlemskontakt får en allt viktigare betydelse i en värld där kundservicen allt mer automatiseras och sköts av chatbotar. För FSL är det viktigt att fortsätta utveckla och marknadsföra vår svenskspråkiga rådgivning, utbildning och kommunikation.

Handlingsplan

Att stärka solidariteten är en viktig målsättning med vår kommunikation under verksamhetsåret. Genom en öppen, tydlig och tilltalande kommunikation ska vi väcka intresset för fackliga frågor bland medlemmarna och stärka känslan av gemenskap och inflytande. Förbundet behöver ständigt jobba för att förbättra de föreningsaktivas och förtroendevaldas förståelse för FSL:s kommunikationsstrategier och ge verktyg för att förmedla information och förbundets värderingar till alla medlemmar.

En enhetlig visuell kommunikation inom hela förbundet stärker vårt varumärke, ökar igenkänningen och effektiviserar kommunikationen på förbundets alla nivåer. Under verksamhetsåret är vi måna om att lärarföreningarna bekantar sig med varumärkesguiden och sakta men säkert anpassar sin kommunikation efter den.

Vi vet att det finns många olika typer av FSL:are och olika nivåer av fackligt engagemang. I samband med att vi förnyar vår webbsida och våra digitala plattformar ska vi granska förbundets målgrupper för att kunna skapa mer relevant och inkluderande innehåll.

I vår kommunikation är vi inte rädda för att vid sidan om traditionella e-postutskick, planscher och broschyrer pröva nya koncept för en mångsidig och tilltalande kommunikation.

När det kommer till vår opinionsbildande kommunikation fortsätter vi satsa på ett innehåll som engagerar, ökar trovärdigheten och upprätthåller ett intresse för våra budskap. Vi följer med effekterna av EU:s nya regelverk för transparens i politisk reklam, dels med tanke på förbundets kommunikationsrutiner och dels med tanke på kommunikationsstrategier inför riksdagsvalet 2027.

Tidningen Läraren fortsätter röra sig mellan snabba nyheter i digitalt format på webben till fördjupande reportage i papperstidningen. Fokusområden är arbetsmarknadsfrågor, utbildningspolitik och pedagogiska frågor. Under 2026 ges nordiska frågor och de finlandssvenska lärarutbildningarna extra uppmärksamhet.

Vi strävar efter att

- Slutföra förnyelseprocessen som innefattar merparten av våra digitala plattformar för medlemmar och förtroendevalda.
- Guida medlemmar och förtroendevalda i användningen av våra uppdaterade digitala tjänster.
- Ta fram en ny slogan inför strategiperioden 2027–2031.

- Försvara bildningsidealet i samhället och stå upp för demokratin
- Argumentera för ekonomiska satsningar inom utbildningssektorn
- Stärka fackrörelsens och arbetstagarnas ställning
- Aktivt rekrytera medlemmar från både nya och gamla lärarkategorier
- Förstärka det lokala påverkansarbetet genom ökat samarbete inom FSL